

Paus tegen grote gezinnen?

Katholiek Nieuwsblad, 21 januari 2015

door Jan Peeters

[KatholiekNieuwsblad](#)

De boodschap was subtiel verpakt maar duidelijk: volgens het NOS-Journaal is paus Franciscus geen voorstander van grote gezinnen.

Aanleiding was de inmiddels wereldwijd bekende 'konijnen-uitspraak' van paus Franciscus op de terugvlucht naar Rome na zijn bezoek aan de Filippijnen. Volgens het NOS-Journaal zou de paus gezegd hebben dat "katholieken zich niet verplicht moeten voelen veel kinderen te krijgen", al blijft hij bij het standpunt dat "geboortebeperking ook op natuurlijke wijze" kan. Vervolgens werd de bewuste passage als volgt vertaald: "Sommige mensen denken, en vergeef me het woordgebruik, dat goede katholieken hetzelfde moeten doen als konijnen. Nee, dat is geen verantwoord ouderschap."

Hij zei het echter anders: "Sommigen denken dat - excuseert u mij voor het woord - we om goede katholieken te zijn, moeten zijn als konijnen. Nee. Verantwoord ouderschap." Hij verwees daarmee naar de smadelijke manier waarop door sommigen over katholieken wordt gedacht, zelfs alsof dat nastrevenswaardig zou zijn. "Nee", zei de paus, "verantwoord ouderschap." De voice over van het Journaal gaf daar vervolgens een eigen draai aan: "Franciscus gaf als voorbeeld een moeder met zeven kinderen die allemaal met een keizersnede ter wereld waren gekomen. Dat de vrouw een achtste kind wilde noemde hij onverantwoordelijk."

Wat ontbrak was de context waarin de paus dat zei. Hij sprak over openheid voor het leven als basisvoorwaarde voor het huwelijk. Wanneer een of beide partners dat intentioneel uitsluiten kan dat het huwelijk zelfs ongeldig maken, benadrukte hij. "Maar dit betekent niet dat christenen achter elkaar kinderen moeten krijgen. Ik heb een paar maanden geleden een vrouw vermaand omdat zij na zeven keizersneden zwanger was van de achtste. 'Jij wilt toch geen zeven wezen achterlaten?' Dat is God tergen. Er bestaat verantwoord ouderschap." Het ging hem daarbij blijkbaar niet om het kindertal, maar om de gezondheidsrisico's die de ouders namen.

Franciscus verdedigde paus Paulus VI die met zijn door velen verguisde encycliek *Humanae Vitae* waarschuwde tegen het wereldwijd oprukkende neomalthusianisme. Diens visie was niet "ouderwets" of "gesloten", maar juist "profetisch", aldus de Argentijnse paus. Dat Paulus VI gelijk had blijkt volgens Franciscus uit de lage vruchtbaarheidscijfers in Italië en Spanje die met rond 1,5 ver onder de benodigde 2,5 zitten om de huidige bevolking op peil te houden.

De meeste commentaren misten de waarschuwing van de paus dat deze landen armoede te wachten staat als gevolg van de aanhoudend lage geboortecijfers. Dat volgde uit het antwoord op een vraag waarin werd gesteld dat de meeste Filippino's de enorme armoede in hun land wijten aan het feit dat Filippijnse vrouwen gemiddeld meer dan drie kinderen baren. "Ik geloof dat het aantal van drie per gezin volgens de deskundigen belangrijk is om het bevolkingspeil in stand te houden", antwoordde de paus. "Drie per echtpaar. Wanneer dit lager uitvalt, gebeurt het andere uiterste, zoals in Italië, waar ik heb gehoord dat er in 2024 geen geld meer is om de pensioenen uit te betalen door de bevolkingsdaling. Daarom is het sleutelwoord dat de Kerk altijd gebruikt dat van verantwoord ouderschap", aldus de paus.

Bepleit de paus daarmee het beperken van het kindertal tot drie per echtpaar? Nee, hij zegt dat het gemiddelde van drie nodig is om de bevolking op peil te houden, waarmee hij de door de vraagsteller als hoog aangemerkte gemiddelde kindertal relativeerde en afzette tegen de gevolgen van onderbevolking door een te laag vruchtbaarheidscijfer. "De aanwezigheid van kinderrijke gezinnen is de hoop voor de samenleving", zei Franciscus eind december tijdens een ontmoeting met de Italiaanse bond voor grote gezinnen. "Het feit dat jullie broers en zussen hebben doet jullie goed", zei hij tot de aanwezige kinderen. "Zonen en dochters van een kinderrijk gezin zijn vanaf de eerste kinderdagen vaardiger tot broederlijke gemeenschap. In een vaak door egoïsme gekenmerkte wereld is het kinderrijke gezin een school van solidariteit en delen. En deze houding komt

vervolgens de hele samenleving ten goede.”

Hij haalde bij die gelegenheid scherp uit naar de Italiaanse overheid die niets doet met de grondwettelijke plicht kinderrijke gezinnen extra te steunen. “Ieder gezin vormt een cel van de samenleving, maar het kinderrijke gezin is een rijkere, vitalere cel, en het is in het belang van de staat daarin te investeren!”, aldus paus Franciscus.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.